Wymagania edukacyjne z Edukacji dla bezpieczeństwa dla klasy 8a szkoły podstawowej do programu nauczania „ŻYJĘ I DZIAŁAM BEZPIECZNIE” edycja 2024-2026

Wymagania na poszczególne oceny				
OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA OCENA	BARDZO DOBRA OCENA	CELUJĄCA
I okres klasyfikacyjny				
1. Postępowanie w sytuacjach zagrożeń				
Uczeń: - identyfikuje znaki przeciwpożarowe; - wyjaśnia znaczenie terminu „piktogram"; - wymienia numery alarmowe i przypisuje je odpowiednim służbom; -wyjaśnia jak należy gasić odzież palącą się na człowieku.	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów „ewakuacja”, „sytuacja kryzysowa”; - wymienia instytucje zajmujące się zarządzaniem kryzysowym; - wymienia najczęstsze przyczyny pożarów, powodzi; - wymienia podstawowe środki gaśnicze; -wyjaśnia jak należy gasić zarzewie ognia; - wymienia zagrożenia lokalne stwarzane przez przemysł i transport; - podaje przykłady zastępczych środków ochrony dróg oddechowych i skóry; -wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych; -omawia podstawowe zachowania ratownika w miejscu zdarzenia; -omawia genezę i formę współczesnych aktów terroru.	Uczeń: - informuje, z jakich systemowych źródeł otrzyma informacje o zagrożeniach; -definiuje i rozpoznaje rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych; wymienia podstawowe środki alarmowe; - wymienia i opisuje zagrożenia dla zdrowia lokalnej społeczności z powodu powodzi, huraganu, pożaru lub innej sytuacji kryzysowej; - wymienia zagrożenia dla grup społecznych; - omawia przyczyny powodzi; -charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i okolicy; - omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego; - wyjaśnia znaczenie terminów „wypadek” i „katastrofa”; - wymienia rodzaje oznakowań substancji toksycznych i miejsca ich eksponowania;	Uczeń: - potrafi scharakteryzować najczęstsze sytuacje stanowiące zagrożenie dla jednostki; - wymienia i uzasadnia niezbędne działania przygotowujące do ewakuacji z terenów zagrożonych powodzią; -wyjaśnia zasady zachowania w czasie powodzi; - wyjaśnia jak należy zachować się w przypadku dostrzeżenia pożaru: - omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych: - charakteryzuje najistotniejsze zasady opuszczania miejsc zagrożonych: - rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowlach; - przedstawia zasady postępowania w przypadku zagrożenia lawiną.	Uczeń: -potrafi zainstalować w telefonie komórkowym dostępny w miejscu zamieszkania system ostrzegania o lokalnych zagrożeniach; -potrafi scharakteryzować zadania organów państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej; - hydrotechnicznych; -uzasadnia potrzebę obserwację stanu wód i obiektów hydrotechnicznych - wyjaśnić zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność; -wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności w wodę i żywność; - uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice; - opisuje znaczenie kodu kolorystycznego i sygnalizacji manualnej w kontakcie ofiar powodzi z zespołami ratowniczymi.

2. **Bezpieczeństwo państwa**				
Uczeń: - wyjaśnia pojęcie – bezpieczeństwo państwa.	Uczeń: - wymienia rodzaje bezpieczeństwa; - wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo państwa; - wymienia zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie.	Uczeń: - opisuje rolę organizacji międzynarodowych dla zapewnieniu bezpieczeństwa Polski; - wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa; - podaje źródła zagrożeń bezpieczeństwa zbiorowego i osobistego. - omawia zasady bezpieczeństwa w sieci; - wymienia zadania parlamentu, prezydenta, rady ministrów w dziedzinie obronności oraz elementy systemu obronnego państwa; - zna i wymienia nazwy formacji mundurowych oraz ich zadania.	Uczeń: - definiuje pojęcie ochrony i obrony narodowej; - opisuje geopolityczne położenie Polski; -omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego. - opisuje istotę oraz wymienia elementy składowe systemu bezpieczeństwa, jego poszczególne instytucje, charakter związków między nimi; - omawia miejsce Polski w organizacjach międzynarodowych; - wymienia zagrożenia cyberbezpieczeństwa w wymiarze cywilnym i wojskowym - zna istotę cyberbezpieczeństwa, potrafi odbierać ze zrozumieniem, tworzyć i przedstawiać wypowiedzi dotyczące roli i miejsca cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa.	Uczeń: - identyfikuje i charakteryzuje dziedziny bezpieczeństwa państwa - omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski; - wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (ONZ, OBWE, NATO); - identyfikuje i charakteryzuje dziedziny bezpieczeństwa państwa - wymienia zadania Sił Zbrojnych RP podczas klęsk żywiołowych zna podstawowe uzbrojenie i wyposażenie Sił Zbrojnych RP; - omawia sposoby reagowania na cyberprzemoc.
II okres klasyfikacyjny				
3. **Podstawy pierwszej pomocy**				
Uczeń: - wymienia numery alarmowe	Uczeń: - wykonuje samodzielnie resuscytację krążeniowo-oddechowa u dorosłych i	Uczeń: - wyjaśnia zasady oceny układu oddechowego i krążenia (ABC),	Uczeń: - wymienia objawy najczęstszych obrażeń; -wykorzystuje dostępny sprzęt	Uczeń: - podaje przykłady sposobów zapobiegania oparzeniom ze szczególnym uwzględnieniem

- i omawia właściwy sposób wzywania pomocy, - udziela pomocy w przypadku krwawienia z nosa, - wymienia najczęstsze przyczyny utonięć, -wymienia najczęstsze przyczyny wypadków drogowych - rozpoznaje stan osoby poszkodowanej; - prawidłowo bada jej oddech (na manekinie)	dzieci (na manekinach) , - wymienia zawartość apteczki pierwszej pomocy; - posługuje się apteczką pierwszej pomocy, - wyjaśnia, czym jest zasłabnięcie i omawia zasady postępowania w przypadku zasłabnięcia, -wymienia części ciała najłatwiej ulegające odmrożeniom, - wyjaśnia, jak można pomóc osobie, która ucierpiała wskutek udaru, - wyjaśnia, jak należy się zachowywać i czego należy unikać w czasie burzy , - wyjaśnia, na czym polega pierwsza pomoc przy zatruciach: pokarmowych , lekami, gazami	- wymienia kolejne ogniwa łańcucha przeżycia oraz omawia ich znaczenie, - omawia zasady postępowania aseptycznego i bezpiecznego dla ratownika; - wyjaśnia, na czym polega resuscytacja krążeniowo oddechowa, - układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej, - wyjaśnia, na czym polega pomoc ratownicza w zadławieniu , wyjaśnia, do czego służy automatyczny defibrylator zewnętrzny, na czym polega jego działanie i gdzie powinien się znajdować; - udziela pomocy przy urazach kończyn; -wyjaśnia na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w przypadku złamania, skręcenia i zwichnięcia kończyny; - w sytuacjach symulowanych prawidłowo unieruchamia kończynę po urazie w zastanej pozycji; - wyjaśnia zasady postępowania z poszkodowanym skarżącym się na ból w klatce piersiowej; - wyjaśnia, na czym polega pierwsza pomoc: w wychłodzeniu, w odmrożeniu; - udziela pomocy osobie	do unieruchomienia złamanej kończyny - opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn; - wymienia sytuacje, w jakich może dojść do urazów kręgosłupa - omawia zasady postępowania z poszkodowanymi, u których podejrzewa się urazy kręgosłupa - przedstawia metody przenoszenia poszkodowanych z urazem kręgosłupa; -omawia budowę i zasady funkcjonowania układu oddechowego człowieka, - omawia budowę i zasady funkcjonowania układu oddechowego i układu krążenia człowieka; - wyjaśnia jak działa w Polsce system ratowniczy, - omawia znaczenie czasu w udzielaniu pierwszej pomocy; - wymienia rodzaje krwawień; - udziela pomocy przy krwawieniu odpowiednio do rodzaju krwawienia; - demonstruje sposoby użycia chusty trójkątnej; - wyjaśnia znaczenie bólu w klatce piersiowej, jako objawu stanu zagrożenia życia, - omawia skutki działania niskiej temperatury na organizm ludzki,	środowiska domowego i małych dzieci - proponuje działania zapobiegające odmrożeniom nadmiernemu wychłodzeniu organizmu ; - szacuje powierzchnię oparzeń u dorosłych i dzieci; - proponuje działania zapobiegające wystąpieniu udarów słonecznego i termicznego; - wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, pracy; - wyjaśnia, dlaczego krwotok i wstrząs krwotoczny zagrażają życiu; - wyjaśnia, od czego zależy temperatura odczuwalna; - omawia zagrożenia wynikające z intensywnych opadów śniegu, porywistych wiatrów i bardzo niskich temperatur oraz prawidłowe zachowanie w takich sytuacjach; - uzasadnia znaczenie udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach drogowych.

		poszkodowanej na skutek oparzenia termicznego; - udziela pomocy osobie poszkodowanej na skutek oparzenia chemicznego: skóry, przełyku, przewodu pokarmowego, oczu; - omawia prawidłowe postępowanie w czasie upałów; - wyjaśnia jak udzielić pomocy osobie porażonej prądem elektrycznym; - wyjaśnia, jak należy postępować, by bezpiecznie udzielić pomocy osobom tonącym.	- omawia skutki działania wysokiej temperatury na organizm ludzki, - wyjaśnia znaczenie terminów „udar słoneczny" i „udar cieplny”, - wyjaśnia, jakie skutki wywołują porażenia prądem elektrycznym i od czego zależy stopień obrażeń: - wyjaśnia jak należy postępować, by bezpiecznie udzielić pomocy osobom tonącym na skutek załamania lodu; - omawia zasady zachowania się podczas udzielania pomocy poszkodowanym w wypadkach drogowych.	
4. Kształtowanie postaw obronnych				
Uczeń: -omawia zasadę BLOS -omawia zasady zachowania n strzelnicy Zna podstawowe zasady orientowania się w terenie	Uczeń: -wymienia przykłady broni strzeleckiej -omawia przykłady urządzeń i narzędzi przydatnych podczas poruszania się w nieznanym terenie (kompas, GPS, mapy)	Uczeń: -prawidłowo Przyjmuję pozycje strzeleckie: stojąc, klęcząc, leżąc -Wymienia podstawowe elementy broni palnej -potrafi orientować się w terenie za pomocą: mapy kompasu, punktów charakterystycznych, GPS -Omawia ograniczenia związane z wykorzystaniem urządzeń GPS i kompasu	Uczeń: -potrafi zgrywać przyrząd celownicza -wymienia i charakteryzuje rodzaje map -omawia najważniejsze elementy mapy	Uczeń: - wymienia główne przyczyny wypadków podczas strzelania

Uwagi dotyczące oceniania na każdym poziomie wymagań:
- aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu;

- uczeń jest zobowiązany doskonalić umiejętność analizy i interpretacji źródeł oraz powinien być oceniany ze stopnia opanowania tej umiejętności w sposób ustawiczny w trakcie zajęć, zadań praktycznych oraz sprawdzianów wiedzy.